

CHYBÍ ŘEMESLNÍCI, STÁT ZAPLAVUJÍ NEPOTŘEBNÍ VYSOKOŠKOLÁCI

- CZ24 News | 20. ledna 2021

ČESKO: Školství se musí změnit. Škola není jen o vzdělání, ale také o výchově. Děti se mají učit myslet, nikoli „co si myslet“. Zrušme ideologicky zavedenou inkluzi – snižuje kvalitu vzdělání. Posílit se musí kompetence ředitelů škol.

Naše školství se musí změnit. Vysoké školy dávno nemají takovou vážnost, jakou mívaly. Naopak tolik potřebná řemesla ztratila svůj glanc, přestože se na služby řemeslníků stojí fronty. Cestu ke kvalitnímu vzdělání navíc komplikuje stále se zvyšující administrativní zátěž a zkostnatělý školní Rámcový vzdělávací program.

Školy nás učí něco, co už dávno neplatí

Současná společnost se vyvíjí závratným systémem. O některých oborech a tématech se ani nevyplatí vydávat tištěné knihy, protože než by stihly vyjít, už dávno by nenabízely aktuální informace.

A teď, když to převedeme na školský model, situace je ještě beznadějnější. Doba potřebná pro změnu školských osnov, proškolení učitelů a zavedení do praxe vytváří nepřekonatelnou časovou propast mezi současným stavem a tím, aby se žáci učili to, co skutečně při svém budoucím povolání upotřebí. Nepružný systém našeho vzdělávání podle předepsaných osnov nutí učitele učit věci, které žákům k ničemu nejsou. A naopak, nedají jim prostor pro to skutečně důležité.

Quo vadis, studente?

Při navrhování architektury školského systému si musíme ujasnit, kam spěje naše společnost. Než se student vrhne do volby oboru, měl by se zorientovat v tom, po čem je poptávka. Velké množství nabízených pracovních míst nevyžaduje žádný konkrétní vystudovaný obor – pokud pomineme řemesla, medicínu či různé technické obory apod. Nejžádanější jsou dnes obecně lidé s výbornými komunikačními schopnostmi, znalostí cizích jazyků, lidé s technickými a IT znalostmi a ti, kteří umí

pracovat s informacemi. A v poslední řadě ti, kteří mají chuť se učit.

Co bychom tedy žáky základních škol měli učit?

Číst, psát, počítat. O tom žádná. Na místo nesmyslného memorování bychom měli žáky už od základních škol vést k četbě knih a k přemýšlení v souvislostech. Skvělá je třeba myšlenka projektové výuky. Vzhledem k rychlosti vývoje společnosti a technologií by se školské osnovy měly zaměřit spíše na soft skills, měkké dovednosti, které žáky naučí orientaci a práci s informacemi. Za stěžejní oblasti vzdělání pak považují češtinu, matematiku a cizí jazyk.

Často se také zapomíná na to, že škola není jen o vzdělání, ale také o výchově. Zapomíná se věnovat rozvoji sociálních, komunikačních dovedností nebo péči o tělo. Celá sportovní výchova se scvrkla na dvě hodiny tělesná výchovy týdně. V absenci výchovy dětí vidím také spojitost mezi tím, že si dnes mnohem více dospělých lidí neví rady se vztahy. I to je možná jedním z faktorů, proč nám narůstá rozvodovost, klesá hodnota rodiny a lidé žijí stále osaměleji. Ve školách by navíc nemělo docházet k politické indoktrinaci za strany státu, neziskových organizací a dalších subjektů. Ve školách by se mělo učit myslet, nikoli „co si myslet“.

Ohlédněme se do minulosti. I když minulý režim do roku 1989 rozhodně nebyl ideálním řešením pro společnost, byla chyba řadu věcí zrušit bez kvalitní adekvátní náhrady. Jednu z nich představoval velmi dobře fungující školský systém (neplést s obsahem). V poslední řadě fungovala také tréninková střediska mládeže, sport nebo kroužky přidružené ke školám.

Inkluze ve školách snižuje kvalitu vzdělání

Hned poté, jak se inkluze do vzdělávací soustavy zavedla, zvedla se vlna nevole takřka ze všech stran. Křičeli učitelé, ředitelé škol i rodiče spolužáků inkludovaných dětí. Ani praxe jejich postoj nezlomila a potvrdila, že inkluze diskriminuje všechny „zdravé“ děti a brání rozvoji těch nadanějších žáků.

Inkludované děti učitelům berou pozornost a sílu. Ti následně nemají prostor věnovat se nadaným žákům, kteří se chtějí učit. Floskulemi o nerovných příležitostech by se tedy spíše měli ohánět talentovaní a snaživí žáci než často nespolupracující rodiče inkludovaných dětí. A to ani nemluvě o neskutečném prodražování neefektivního systému.

Zrušme ideologicky zavedenou inkluzi. Ničemu nepřispívá. Jen se opírá o alibismus rovných příležitostí. Měli jsme skvělý systém zvláštních škol. Mrzí mě, že mluvím v minulém čase. Ochránit bychom měli alespoň speciální a praktické školy. Žáci s hendikepem se v nich učí v menších skupinách, pedagog na ně má více času. Navíc tyto typy škol kladou na žáky pouze takové požadavky, jaké jsou schopni splnit.

Vražedná administrativní zátěž

Peníze daňových poplatníků by měly putovat zejména ke kvalitním učitelům a ředitelům, které bychom měli nechat pracovat podle jejich potřeb. Posílit by se měli také kompetence ředitelů škol. Problémem je také obrovská administrativní zátěž, která vedení škol i učitele drtí rok od roku víc a víc – a to v neprospěch kvality vzdělání. Zjednodušit by se měl také Rámcový vzdělávací program. Měl by mít stručnější formu a dávat kvalitním učitelům větší volnost.

Maturita nebo diplom prý zajistí našim dětem štěstí. Takový nesmysl!

Většina rodičů se nechce pustit zastaralého světonázoru a přesvědčení, že jejich děti to musí za každou cenu dotáhnout k maturitě a následně si vysloužit vysokoškolský diplom. Nechápu, že

většinu zaměstnavatelů ze soukromého sektoru už dnes vůbec nezajímá, kdo co vystudoval. U absolventů jim jde zejména o přirozenou inteligenci, zdravý selský rozum, chuť pracovat a učit se novým věcem.

Řemeslo je sexy

Řemeslo je přitažlivý životní styl, musí se stát opět trendem a získat ztracenou vážnost. Šikovný řemeslník si dnes vydělá mnohdy tolik jako lékař nebo právník. A stojí se na jejich služby fronta. Bohužel mnozí získání výučního listu a práci rukama považují za něco podřadného. To se musí změnit. Jednou z cest je osvěta mezi rodiči dětí končících základní školu i mezi dětmi samotnými.

Každoročně slyšíme klišé, že potřebujeme více řemeslníků. Ale nikdo s tím nic nedělá. Zastavme přijímání studentů bez patřičných studijních předpokladů. Ukažme, že cesta ke štěstí – zejména u zmíněných studentů bez studijních předpokladů – vede skrze řemeslo. Zapojme do spolupodílení se na vzdělání řemeslníky a živnostníky. Namísto „hlídání“ adolescentů a nucení je učit se prázdná fakta zapojme do vyučení mnohem více praxe. To ostatně platí také o studiu na vysoké škole.

Stále více vysokoškoláků, a přitom stále klesá vzdělanost

Trochu paradox. Čerství absolventi vysokých škol mají problém najít práci. Vysokoškoláci ihned po promoci mají pocit, že když teď mají ten titul, že se o ně zaměstnavatelé začnou přetahovat. A ejhle. Do soukromého sektoru je nikdo nechce přijmout. Nebo alespoň ne za těch podmínek, za jakých by si to představovali. A co hůř – oni dost často pořádně ani nic neumí a myslí si, že na ně všude čekají s otevřenou náručí.

Vysoké školy? Jedna pavěda za druhou

Skutečně potřebujeme vysokoškoláky. Otázkou je jaké. Potřebujeme hlavně technické obory, medicínu či vědní obory. Oproti tomu nepotřebujeme a nemáme z daní občanů financovat různé pavědy a obory, které pak končí v různých neziskovkách a hospodářství nepřinášejí žádnou přidanou hodnotu. Zářným příkladem jsou různé sociální rádobny vědy. Měli bychom zajistit bezplatné kvalitní vysokoškolské vzdělání pro nadané a pracovité studenty s reálnou poptávkou společnosti a zaměstnavatelů. Řada mladých lidí kteří pak zbytečně tráví mnoho let studiem, které pro ně třeba vůbec není, nám pak chybí ve službách, obchodu, ale i dělnických profesích.

Vysoká škola bez přijímaček? Tak to už je totální výsměch

Každá škola shání studenty, kde může. A jak ho už jednou polapí, dělá vše proto, aby se student z jejich spár bez diplomu nedostal. Všechno je o penězích. Logicky, čím více žáků škola má, tím více peněz dostane.

Stejně je to i s maturitou. Ta vždy v minulosti měla váhu, hodnotu a kvalitu. Dnes ji má kde kdo. Věřím, že přijímací zkoušky na střední a vysoké škole mají mít jasná kritéria a ne současnou sestupnou tendenci.

Jsem přesvědčen, že Paretovo pravidlo 80:20 platí i v oblasti vysokého školství, stejně jako všude jinde. Nepotřebujeme mít v populaci 60 % ani 50 % vysokoškoláků. 25 – 35 % nám bohatě stačí.

Autor: Dalibor Uhlíř

Zdroj: <https://pravyprostor.cz/>